Questo libro scritto da mano di
D. Franco di Lori lo lasciò all'Arch.
Mons. Vitt.
Ant. Antonio Landi q.m
Vicario Generale
di S. Antonino di Vich.

BIBLIOTECA COMUNALE DI ENNA

Introductio Medicinalis

Cum medici officium sit corporis humani sanitatem
conservare, morbos ab eo repellere, medicinæ operam
dantem, magnare necesse erit, quid sit sanitas,
quid morbus, et simul quotuplex sit sanitas, et
quotuplex morbus, causæ præterea tum sanitatis, tum
morbi omnes cognoscendæ, ob id humores qui in
corpore dentur medicipiendi. Verum ea morborum
omnia cognitu apprime requisita, idem de tempo-
rum differij, cairij, crisi, eodem ordine agendum
erat ac catharcticorum, antiorum, diuretorum
aut medicamentorum, quæ apud Galenum
alios, sparsim tractantur, nunc hoc
ordine, et introductionis in breve compendium
reducamus ita, quæ diffuse dicta, ac quæ
dimissa sunt in lib. de diff. et cair. morbo-
rum temp. a libris recipient ordinare, ac
quod pertinet ad ea quæ medicum necessario
oportebat, nec quod ad Gal. doctrinæ præcepta
doctrina a libris addenda omittere [illegible].

De Medicina definitione

Medicina ante alia fuit debet cui officij dignitas
et medicinæ ipsius quæ ita sit medicinæ
respondere valet, eam ex proprio medicinæ
partim [illegible] ea diuersimode definiunt, nam
Gal. de [illegible] sit. Medicina scripsit a libris et
rei experientia, et a ratio, absentis corpus, quid

BIBLIOTECA COMUNALE DI TRENTO

excedunt, a spiritu ẽ eorum, qui desiderant, qui
nec item opem parere pót. Ita agunt medici ca
tetur, et garrulus quis adhuc prosilendo desi
cit, tã desipit, quã ab ipsa arte, sed lib. pº
de dieta xº 16. Medicina inquit ista, quod ni
letat solet, id ægro agrotanti auferens tanq
faciat, postrema lib. de arte xº ait Me
dicinã esse morbos ab ægris in totũ vdere
et morbum vehementer, impense odisse, et
cum, qui ãmorbij sint sunt curãdi ẽ aggre
ius in ea pars sit, qd Medicina valet curare
nã possit, quę vlcera diuersitis nã é medicina
ẽ grauẽ, ga antea ẽ ex hijs horis recuperari
adest facultas, sed ex hijs quorũ adest desp.
tionẽ, qº ita desp.is quę recuperari
fieri possunt recedet, nã ex hijs, quę abrupta
penitus, desipit.

Hijs rumpendi desp.e vsurpauit, Medicina
é scientia sanitatis conseruatrix, et morbi
repultrix; verũ decaptet nã x. ipsa res of
ficit; tã credibj, quę efficit res proueniunt
eq ex semper, quamuis ex eis, sed ibi, quę
ab ea semper aut plurimũ efficitur é, non
dum sunt deducta, et ablatis ut ait Hipp.
proinde quę capiũ Medi. ea ipsa ée dt. Hipp.
pungi, et sanis crist, sed ea ipsum malorum
se euenire. ea in ægrotis ut ãmorbis insanes
quę ex semper fiunt, ea ipsa efficiunt. Si
alia ipsa quę ab ipsa his efficiunt, alium rag
tũ, alium ea cum fiat é, qd x. egelit, id

alio

aliud ad ipsa é, idq̃ no pertinens ceus habet, qui
vit ut q̃s ipsum ad utinga[m]t, neq finis eius, ad
scopu dicaf, cũ aut utingerit finis ita q̃
sanatio. et cognitã, no[n] ad ipsũ q̃d ad
tempus utinguit, sed ab alijs, q̃ quibq ad hoc
tg[n]unt, et pcipue ab ipsis egrotãtib[us] sunt, q̃d
tunes dicunt, de ipsa cognitã co.

Galenus artis med. cap: 2: scripsit religio me
dicina ẽ quã salubrem insalubrem, siue egro
tu, et neutrum, quã ad de ipsa adeuntes
Author introduc[it] Gal[e]n[u]s dicentẽ, q̃d Aliqui
Erodici ẽ suspicãt, cap: 6: dicẽs ẽ de ipsa.
Erost: in cuius desp[ec]t: explicat: differe nõ ha
bet á Gal[e]n: Gal[e]n aut eas curas distinxit in
corpora cãs, et ipsa dicẽs corpora salubria
insalubria et neutra; cãs salubres insalubres
et neutras, ipsa salubria, insalubria et neutra
at Erodotus cãs tm applicauit suas desp[ec]t:
salubria ei puẽs, q̃s corporis humani dispo
nẽs ita proparãt ut ex eis putabe indu
cporis sanitas dicẽs insalubria, qui sola
ẽ Curatiua dispositus neutrorũ ẽa quas
auxilia, q̃s egris apponũt, et cum nã ho
mo finis ẽ dicẽs aliqua suas neutra, nec
est nec salubria, nec insalubria cure. sed
Gal[e]n: dispositio melior est ad sanitatẽ, nec
egritudinẽ aliud dicẽs, aliud suspicit
aliud agit, ea dicẽ d[e] ipsa communi, et
cunctis q̃ ipsa curãtib[us] adeuntẽ.

Curatiua artis nõ p: d[e] q̃ medicina est

BIBLIOTECA COMUNALE DI ENNA

sua. qua humani corporis disposit. notemur
et parve quā sanemur, nec ab ea removemur
ut nobis sanis semper, et amica nem
pe; sed interim sanit. alius ipsa deficit
ut in dict. Medicina é scientia sanita
tis, et curatio egritudinis, quę accidit ex
causa, quę in corpore existit. Auer: sed in
com: unius ter. ex b: colleg. cap: p.o non dixit
é imperfecta, et ita perficienda. Medicina
é ars unius artis é et vere, et expto sa
nitatē adservāt, et egritudinem curant ex.

Circa ista Defin. p.a diff.ne é an Me
dicina sit ars, nec. sua? et certa Diff.ne Me
dicinę summus Magister in aphor.m artem
longa vocavit, Galenus definit, per hanc
de arte imponit, et Gal.s arte Medicina
Te, sed Rom. de arte med: Galeni nobis
relegit, quos secutus. Auic.a in Canti.a
ar, Auer: sed aliter dixere p.o: Erophilus
Auic.a inter Canones, et Gal.s in arte Med: sicam
quamvis, imo apperte dixerunt sed med. Gal.s
de lib: inscribis arte med: et Galenus describit
med.m et sicam.

R.o in Gal.s quia Maria se explicans dicit
p.o sua verū, et p.o propie accipere opponet
Auic.a dicit Medicina in Theorica, et Practica
amen Averr. é scientificus volens, Alij Theo
ricam, et Practicam dicunt, ga in Theorica Prop:
ne, et Practica ga de partib. dependit quarū
cade. et Med.a pro: in relexis Auic.a in Pe

pedimus misericordiam, ideo fit in electionem pa-
ti culares morbos qui debeant curare.

2ª diffinitio é qa Gal.s in diffe. posuit cor
pora sanum uti media inf salubre, et insalu
bre, uti dt fecit cap, et signa sanum: 3ª Auic.
et Auer: Galen: dicunt impugnât, quibz fauet Ha
mes in Medicade, et demum dt ex Arist: 10. Eth.
cap: de optimo, et 8º topic. cap: 3: Rarus autem ergo
inf ingte, et ogte in dap medio. et nocumº
no debile erit insalubre et operatio debilis erit
insalubris. huius in medio, de hérât p exe
inganda, qa determinatio in multis pendet
medio ac.

Ajus 2º

De Sanitate

Dicto quid medicina de arte, deinceps sani
tate; videndu modo quid sit ista sanitas, Ha
mes ex Auer: 2º colleg: cap: 9º de sanitate et
commoda partium corporis humani a specie, ut
dicunt, cuius ope hæc ars functiones edit
et patitur. id quod de ea patet deparatim
Et cohærentia earum dt demum: a Gal.o 9º de san:
tuend: cap: 5. est qui nec parue aliqua cor
poris dolent, et ad usq senia, quadrag. suas
impedit, pari modo, et corporis bona illæ ea
cum nec ab externis occasionibz possit im
morbos incidere nec ab internis, prorsus lib.
de diff: morb: cap: 2: ubi hæc inquit tunc
et homo est optime in functionibz mi
nisterio, p. in cui suas accessiones actiones
hæc aliqua vitio perfungi poterit qd si contigat

BIBLIOTECA COMUNALE DI GENNA

partis operarii offerta sit ibi egrotare ac
sanitati curet.

Cumq; una e ex ede Jur.ti hoc sit: sanitatem fo
vere, opprimi, aut in generibus natibq; aut
in fabrica instrumentorum, quibq; operamur; exqua
fit, ne morbus sim, aut operationis, aut abstra
unq; levis, aut non sanitas ne operor? sed
forensia sit definienda, ac facile in una
ac eadem reducatq; grave ne operare prius
strumenta effici natiq; in quo ego artifex sa
nitas; unde ea nec qua ne operar? sim
operis causq; sive ego salten aeque gravid
dungens actionis? sanitate appellare videris
sive operationis cum in ede uterq; incidit
Ter mo, ac si aut e sanitas, cui profecto una
nisi eris morbus, ne? ultimum prop. natura
aut levis operationis causa, ac quia nate ex
stit i moderand, q? ne prop non i cumoderand;
erit ego sanitas moderatio quada; morbus
non immoderatio eor.

Vtand sanitatis vel, inubis cate expli
catq; a causa mali indigentia, sive a san
natis subtractio. q? ex stoic? pr.o prius, dein
pr.o ad: f.o, 3.o. ea proxima quide sanitatis
[illegible] sunt membra rat similaria, quo
dissimilaria, nec ne e egris, videnda erit
ratio ea possunt curare, et ut: si aucta
sanitas corpus obtinentia eor.

Cum ea corpus ex Hipp.te ex animi bus
constet, et ea vera sanitas dicet vicium

ne

ut explicat Gal.l gr.o de diff. feb. gr.; ex, partibus solidis, humoribq, et spiritibus, cor solida bona, et spiritus ita aute. etiam humores proximum sanitatis nec ceteris statuantur esse.

R.o ad Auic.m nec cit. q sanitas ex morbis, earum sunt partium, a quibus actiones proficiuntq, non nec ab humoribus proficiuntq. sed solidis, et a spiritibus ab humore non sunt causa actionis, sed naturalium seq sanitatis subiectum proximum, sed primi ea officiales, cum dicat Gal.l 3.o epid: q.o Hipp.m sanitate q.or humores inesse temperamento distantes, sanitatis, subiecti esse, ac morbum: sanitatis quidem ubi exigua sint inesse moderati. morbum uo, ubi cum vnis nimi sit, aut minor in copia, aut de propria sede in aliena cõi praeter a.

Altera sanitatis causa ea e. q efficit, aut conseruat sanitatis e.t, Ipsaq a.t e, Interna, et externa, Interna quide e ipsa nec ita, nec Hipp.m 3.o ita b.m ex gr.o morbum sanans sedes inquit, cuius medicina aegrum Auic.a gr.o q.t prae: 2: cap: ob: in hac generalit verba sanans e virtus in sedem, et mere quide, sed sedem e ita minister ex Gal.o ate Hipp.m. Causa aut ex ita, sane rep in sanando est Gal.l in arte med: cap: ob: et Auic.a gr.o cu: pede p.o cap.: q.o. sane proterea Hip ait causa, quae refert Gal.l 2: de cris: cap. 9.o sanitate, et in eam sanitatis ea fine ita, qua sanitate fit, vna cum causa e, et auxilium pendicum creatur, q pro uarijs actionibus et vtilib. ea interna sanitatis causa d.r, quidque ei sine vtina erit, speciat tex cum ita, n. hoc, ea sor

BIBLIOTECA COMUNALE DI SENNA

sura privatos, sanitatis ca vitat. pr.ª ab è quę in aliquo eis tangit, aliterq; eius effectum, ac ffe obtenuat. qui id facit, dura agua Corpora ad sanitatem per duxerit: pro ea strictior sanitatis causa fiunt ab ipsis pr.ª morbos subvolat; sed mam addit ipsi sanitatem expectatur &.

Sanitatis causa formalis, atq; essentia ex. tuic.ª hos ait: est vera Complexio, et virtus regulata ex debita proportione, et compositione. ex stabilitate aut et constanda Constitutio partium Corporis Animalis. Gal.ª ab dixit Naturalem structuram et compositionem, cum moderatione quanda, ad pr.ª id sanit. subinde cap.ª 1.ª scripta reliquit, Cum sanitas symmetria quadam sit; symmetria ab ois, a.ª rone aut alium, sensibilis; sed et dicas, aliás quę ad sanum pertinent, et vere, proprius symmetria est: aliás quę ad rectam absolutionem. respectivaq; sanum dicunt: vtiq; et sanitatis symmetria duplex quodam genus: nam quidem exacta, optima, absoluta, et summa: alia quasi ad hanc dicunt ab ipsis ad ea extrema, et Animali sit gratia; sed primum scripsit in antecedenti capitulo pro hypothesi, hoc unum quod ois. sanitatem ab esse absolutum eternum, exquisitam et stabilem ad modum tempus (quod enumeratum vocant), aut debita quadam symmetria quam symmetriam appellás, quod ab hoc ois, sed quia ambiguum videtur, dicendo: sed ea dum tarat, et similando ó per rium ellis demonstrauing. 2.º pro hypothesi eius sanitatis inquiunt, 2.º magnitudine se dicunt.ª sini sanitatis esse. Causa deinq; formalis in Animali ipso, talis sensibus actionis, ad hoc ut sane et commode

ea

vivere possit modesse.

De duplex . et Sanitas

Duplex é Sanitas S.t Gal.l ad Fragmentum cap.o 6: vel Sanitas ℔ habitum, vel ℔ affectionem, qd aliqs vos dix pr.o de pr.o tuenda cap.o 4.o dixerat, inquiés - Sanitatem quandam optimā dē, et (vt sic dicam) exsuperantia atq; pura: quandam cum defectione adnat, vel plane omissa, reparandæ; atq; eam dē Sanitudinem dixē ad praesens. Hæc Sanitas ℔ habitum, é Sanitas optima, Sanitas aū ℔ affectionē é vna; dd ad optima

De Sanitate ℔ Affectione.

Sanitas ℔ affec. appellat Agat.o de diff: mor: cap: 3: Sanitas nimis exalta: et S. de Sanit: tuenda cap: 2: sunt similē fauit Hippa; Sanitate ℥ ex Democrito, ut dixisse in artem excidit videnig aīe sunt a plena D dē exacta plane Sanitate; qd a plena quanda nedum inter morbū, et Sanitate, sed esse Sanitate, greg sensa ad Sanitatē; ita potius fa. Sa. et interna. Corpora aut dētia nunc Sanitate ℔ affect. a proxime exprim. Hēa. vo: de com. dixit: Agat.o in orde ad: dicta finitis corpora tenera ut nūc.

De Sanitate ℔ Habitum

Habitus nomine exqsit Gal.l sēp: de una habitu in se omni: Sanitas, qng exstans sit eger reuocat; proinde Sanitas dē ℔ habitum ⁊ dūidenda in Sanitatē ℔ habitum simplē: et in Sanitatem ℔ habitum: porro Sanitas ℔ eorum habitum simplē, dicit a cui dē vix: Sanitas

BIBLIOTECA COMUNALE SIENA